

Predplate u Šibeniku:
Pojedini broj stoji 4 para.
Na knjucu 6 para.
Predplate van Šibenika:
na godinu 8 Kr.,
na pol godine 4 Kr.

Vlastnik,
izdavatelj i odgovorni urednik:
VLADIMIR KULIĆ.

HRVATSKA RIEČ

IZLAZI SRIEDOM I SUBOTOM.

Branitelji slobode . . .

U cijelom svetu pri izborima odlučuje većina. Manjini ostaje dakle, da se dotele pripravlja, dok svojom većinom ne nadjeće protivnika. U tom pripravljanju staje joj na razpoloženje sva ona sredstva, koja su kadra, da joj pribave prirvrenika. Za to vidimo, da sve stranke rade onako, kako im je prema njihovom programu najprobatičnije. Bilo na političkom, bilo na administrativnom ili socijalnom polju, one svojim radom nastoje, da svoga protivnika nadječaju ili prisile na popuštanje, na ugovaranje, na kompromis. Ako manjina ima dobro i zdrav ciljeva, ako ima ljudi, koji tim ciljevima svojim životom i djelovanjem odgovaraju, onda je ona sjegurna svoje pobjede. Puk, narod u svojoj ukupnosti hoće da napravi u slijedi ljudi od napredaka.

Naprotiv i najjača većina, koja ne odgovara svomu zadatku, koja nije sposobna za napredak, ili koja je, što je još gore, zadojena samo osobnim interesima, samoživstvom, izrabljivanjem javnih ustanova na svoju korist, mora da se razpane, da podlegne, da izgine.

To je sudbina svih zdravih manjina i svih nezdravih većina. U tomu sastoji napredak ljudstva.

Ove obćenite istine morali smo napomenuti, jer one nam daju ključ za pravo razumjevanje obćinskih izbora u Šibeniku.

Tko poznaje odnosa i razvitiak stranak u Šibeniku, zna, da su kolovodje današnjih nezadovoljnika nječko bili gospodari u ovoj Občini.

— Zna nadalje, da se proti njima odavna podigla oporba, koja se je svakim danom jačala. Ova oporba razvila je svoju djelatnost i na političkom i na ekonomskom i na socijalnom temelju i kroz dugi niz godina svojeg rada okupila je oko sebe sve, što je jačega i zdravijega u cijeloj občini. Tim svojim radom i napredkom postala je tako moćna, da se bez nje i proti njoj nije dalo

nijednoj stranci dalje obstojati. Taj napredak manjine nametnuo se ondašnjoj većini, i došlo je do toga, da je sama većina, već slaba, bila prisiljena predati rukovodjenje javnih posala mladim i snažnijim rukama. Manjina postala je većinom. Ovom dogadjaju pokorili su se svi bolji življji, a samo oni, koji su od ovoga imali osobne štete i oni, koji su mislili, da se na račun obćenitosti moraju uzdržavati, ili čak nezasluženo napredovati, nisu se mogli prilagoditi, jer su uvidjali, da je za njih odzvonilo.

Narvana je stvar, da su u tu svrhu sve moguće poduzimali. Ali, kako nisu imali ni zdravih, ni poštensih ciljeva, a još manje priklađanih ljudi, tako nisu imali ni poštenu sredstava, nego im je cijela borba sastojala u varanju, u sili, u prijetnjama, u ocrnjivanju.

Svak, tko poznaje razvitali svih tih odnosa i ljudi, znao je već unapred, da će ova i ovakova manjina, skalupljena samo u sebične svrhe, posve lasno podleći.

Ova i ovakova manjina razvila je barjak narodne stranke, prikazivala se u svremenu čuvanicom njezinih načela itd., i toliko je uspjela, da se sva bivša narodna stranka za nju zagrijala na način, koji prelazi granice lealne borbe. Osobito listovi te stranke, kao „M. Jedinstvo“ i „C. Hrvatska“, zauzeli su se za nju način, koji se ne može ni zaboraviti, ni oprostiti. „M. Jedinstvo“, vjerno svojemu zadatku trovanja javnoga života, nije u tome poznavalo i ne poznaće granica ni pristojnosti, ni poštenja.

Ovi listovi, zaboravljajući, da su oni bili oruđe svake izborne sile, najednom dolaze, da se nepravedno zauzimaju za tobož potlačenu slobodu, za javni moral, za političku lealnost. „M. Jedinstvo“ zaboravljiva Makarsku, Gradač, Vrgorac, Vis, Muč, Lećevicu, Omiš, pa cak i Vodice, a ustaje za omražene, sebične, izgubljene nezadovoljnice u Šibeniku, samo za to, jer misli, da

su oni sljedbenici narodne stranke.

Kad se radilo o svakovrstnim, odurnim i najsljivočitim bezzakonjima proti pravašima, onda je „M. Jedinstvo“ bilo branici tih bezzakonja. Kad se u Vodicama silom razpustilo vjeće bez uzroka, kad im se nametnulo silnika, kad se tu od preko 2 godine upotrebljava svaka nezakonitost i zulam, „M. Jedinstvo“ i njegov pokrovitelj šutili su i šute. Kad se radi o Šibenskim izborima, pri kojima nije počinjena nikakva sila, nikakva nezakonitost, pri kojima je vladala najveća sloboda, najveći red i mir, „M. Jedinstvo“ ima obrazu, da ustaže na obranu potlačenih u ime slobode.

Kad je svakomu bilo vidljivo ono silno množstvo birača iz Grada, iz Rogoznice, Primoštena, Krapnja, Mandaline, Zatona, Konjevrate, Bićice, Perkovića, Slivna, Rasline, koja su mjestu bila **listom** uz nas i koja sačinjavaju **ogromnu** većinu Občine, „M. Jedinstvo“ još dolazi da govor u njekoj sili i bezzakonju i njekakvoj nepravici nanešenoj nezadovoljnicima. — Dolazi još sa smisrenom i djetinjastom tvrdnjom o njekakvoj većini nezadovoljnika. A „C. Hrvatska“ skroz neupućena, posve pristrana, ima i ona obrazu da usvaja izmišljotine „M. Jedinstva“.

I to sve rade ti listovi tobož u ime slobode, uime čistoće izbora, a u stvari jer misle, da će tako uzpostaviti prevlast stare narodne stranke.

Kod tih listova nema lealnosti, a po tom nisu oni kadri, da govoru uime slobode i javnog moralu, jer da to mogu, oni bi priznali, da je nezavisniji, bolji, svjetniji, izobraženiji dio pučanstva bio listom uz našu stranku.

Da imaju pojma o političkom moralu, oni bi priznali, da se proti Hrvatinima u Šibeniku udružilo samoživstvo, da se od naših protivnika razvila autonomaška zastava, da su se otvoreno nudili svakomu, da su glasovali sa dobrim dijelom talijanskih srećenjima.

Agenti mletačkoga dužda ne nadješe, kako ćemo skoro vidjeti, nikakova odziva u hrvatskom gradu Šibeniku, u kojem ne bješe latinskoga življa, a gradjani i glagolsko svećenstvo ostaše vjerni svoju hrvatskomu kralju Držislavu.

Videći se sada dužd Petar II. Orseolo u položaju, da može priskoti hrvatskomu kralju Držislavu, odvrati istomu, koji je bio poslao svoje poslanike u Mletke, da utjeraju obični danak, poručljivo: „Ne marin šiljati vam ga po kakvom god poslaniku; nego, dade li Bog zdravlja, ne ču uzmanjikati, da sam glavom dodjen, da tu obvezu izpunim“.

I doista na Spasovo (28/5) god. 998. mletački dužd s velikom silom brodovima dojedri u hrvatsko primorje.

Pisma i predplate šalju se uredništvu. — Nefrankirane se pišu ne primaju. — Oglaši se tiskaju po 20 para, priboljena, zahvala, itd. po 40 para redak ili po pogodbi.

Tiskarnica
Ivan Sfraglinatz
Trg Sv. Ivana.

Hrvatski grad Šibenik i mletački dužd Petar II. Orseolo

Nego, oko god. 995., poremetili se dobiti odnosnici između Hrvata i Mletčana.

U ovo doba bješe postao mletačkim duždom Petar II. Orseolo, uman i odvažan muž, te već u tridesetoj godini, ne mogavši podnosit da Mletčani plaćaju sramotni danak Hrvatima, upotrebi suv Lukavost svoju, da ih od toga danka oslobođi.

Ulagivajući se Carigradu, nazivajući se primjerice „robom“ cara byzantskog, Petar Orseolo je postepeno dospije u toliko prijateljstvo s Byzantom, da mu je iztočni car Vasilije II. oko god. 995. predao sva svoja tobožnja prava na dalmatinske gradove, koji nekoč priznavači u vrhovnu vlast Carigradu.

Važno je primjetiti, da se izmedju tih primorskih gradova u onodobnim iz-

pravam ne spominje grad Šibenik, koji ostade od svog postanka svedjer i nepokolebitivo odan i vjeran svome hrvatskom narodu i vladaru.

Ujedno car Vasilije udjeli duždu Petru hrisovolju (pismo sa zlatnim pečatom), kojom su se davale mletačkim trgovcima velike polaskice; time je mletačka trgovina postala unosnjom i pravila veliku utakmicu hrvatskim trgovcima.

Lukav dužd Petar znao je, da ustup primorskih gradova ne će mu ni malo vrediti, ne budu li se oni htjeli podvrići luku sv. Marka, a znao je i da brigu, kojom hrvatski trgovci idžaju u susret svojoj budućnosti.

Trebalo je zato te gradove nagovorati i mamiti ih, neka se stave pod mletačku zaštitu, pa da će onda i njihovi brodovi uživati polaskice kao i mletački u luci carigradskoj.

Duždu Petru podje taj pokušaj za rukom, te je na skoro imao svoju stranku

u primorskim gradovima Dalmacije, u kojima elemenat latinski ne bješe još izčeznuo, i u kojima mu bijahu najbolji pomagači mletački trgovci, a većim dijelom latinsko svećenstvo.

Agenti mletačkoga dužda ne nadješe, kako ćemo skoro vidjeti, nikakova odziva u hrvatskom gradu Šibeniku, u kojem ne bješe latinskoga življa, a gradjani i glagolsko svećenstvo ostaše vjerni svoju hrvatskomu kralju Držislavu.

Videći se sada dužd Petar II. Orseolo u položaju, da može priskoti hrvatskomu kralju Držislavu, odvrati istomu, koji je bio poslao svoje poslanike u Mletke, da utjeraju obični danak, poručljivo: „Ne marin šiljati vam ga po kakvom god poslaniku; nego, dade li Bog zdravlja, ne ču uzmanjikati, da sam glavom dodjen, da tu obvezu izpunim“.

I doista na Spasovo (28/5) god. 998. mletački dužd s velikom silom brodovima dojedri u hrvatsko primorje.

jana i srba za talijanske i srbske većenike, koje su sami predložili. Da imaju političkog moralu oni bi priznali, da se u Šibeniku nije borila hrvatska stranka proti hrvatskoj strani, nego da se je proti hrvatskoj misli udružilo sve, što je sebično u ovoj občini, bez razlike stranaka i narodnosti.

Da imaju političkog moralu oni bi priznali, da je s nama bilo sve što je probudjenjeg po selima, ne samo, nego oni bi javno izvodjili, da je uz nas bila ogromna većina u svim izbornim telima, a navlastito bi naglasili, da je ogromna većina II. i I. tela bila uz nas, da su u tim telima ljudi nezavisni, izobraženi, dobrostojeći. Oni bi javno kazali, da su samoživci bili tako slabici i malobrojni, da se na izbore ne bi bili ni prikazali, da se nisu iz svih stranaka udružili, te da se nisu nadali u zaštitu starih bezzakonja, kakova se dogadjala u Makarskoj itd. i u kakova se još, užaludno, nadaju od mješovitog povjerenstva.

S ovim poručujemo i „M. Jedinstvu“ i „C. Hrvatskoj“, da u svojem pisaniju budu iskreniji i potomstveni, a ne samo strančari bez političkog moralu, za koji tobož ustaju.

Gospodarsko zadružarstvo.

Jaka sila, koja može da bitno utiče na razvitak gospodarstva u obče, a poljodjelstva napose, to je gospodarsko zadružarstvo. — Kod nas, gdje poljodjelac oskuđeva dobrim poljodjelskim spravama, zdravom gospodarskom ponucom, a nuda sve potrebitom vjereskom, u zeman, kad su mu male svote novca nuždne za poljske i u obče za domaće potrebe, gospodarsko bi zadružarstvo moglo da se uvriježi i razprostrani, kao malo gdje. Sama ćud našeg naroda naklona je ne udruženje. Nema sela, koje nema svoju fabriceriju, nema crkvicu, koja nema po koju bratovštinu. Narod, koji je ovako naučan živjeti u družtvu, lako pristupa i k gospodarskim udugama. Stog opažamo, da u ovom pravcu nije težko kod nas osnovati ovi ili oni vrst gospodarske udruženje, nego je težko, da udruža zadovoljni potrebnim, koje narod ima, a to ili s razloga, što udruža ne razpolaze dostatnom kolikoćom novca, ili što joj nedostaje spremne za ovi ili onu obrtnu gospodarsku granu, kojoj je namjenjena.

Veliki upliv, što ga gospodarsko zadružarstvo ima na blagostanje poljodjelstva drugih pokrajina, uvidjeli su i naši rođoljubi, te pisu propustili prigode, a da se njom ne koriste, te osnovaše ovđe onđe bilo blagajnice, sirarnice, zadruge za uljarstvo, ribarstvo, rusmarin i t. d.

Ovakovih udruža bit će do jedno 50—60 u našoj pokrajini. Broj njihov bi bio dostatan; a da se uvidje ovdje onđe po koji tražak gospodarskog napredka dotičnog kraja. Nu žalibote nije tako. — Mi smo više puta pitali same sebe za uzrok tome i našli smo ga u našoj pociepanosti. Ekonomski organizacija na zdravu temelju može jedino tome doskočiti.

Ni jedna udruga po sebi nije u stanju da zadovolji svojim potrebama, te stoga ljudi, koji ovakove udruge ustroje, osnivaće i udruženje svih ovih udruga skupa, na način, da zborom i tvorom jedna podpomaže drugu, jedna na drugu da se oslanja. Ako je u jednoj pokrajini potrebita takova organizacija, takova federacija, to je zaisto kod nas u Dalmaciji. A što mi opažamo? Ovdje ondje ljudi se daju na osnivanje ove ili one udruge i te udruge više manje traže pomoć od vlaste, jer im je težko naći nizak vjerenuši, za ovu ili onu obrnutu gospodarsku granu. Osim vjerenuši nemaju ni dobre upute i tako još prije, nego li zadruga počne djelovati, dodje se do razpušta i u onom mjestu nema više čovjeka, koji bi ne samo onakovu udrugu podigao, da li niti njoj sličnu. Ovakovih primjera, a da ne spominjemo Povlje i Igrane, ima više po našoj pokrajini.

Znamo, da će nam se reći, da se i kod nas radi oko osnivanja „Saveza za zadružarstvo“, da je pravilnik tiskan, da je odbor izabran itd. Ovo je sve istina, kao što je istina i to, da je od zadnjeg sjednice do danas proteklo nekoliko dobriljnih mjeseci, a da se još nije ništa ozbiljno preuzele. Po tome kao da već nema nadje, da bi stvar mogla biti brzo riješena.

Ne nećemo gospodi odbornicima ni zauzimanje, ni znanje, kao ni rodotujanje, ali nama se čini, da su gospoda odbornici svi članovi samih seoskih blagajna, a da medju njima nema niti jednog člana, koji bi pripadao kojoj vinarskoj, uljarskoj ili sličnoj udruzi.

Druga stvar, koja nas plavi, jesu glasovi, koji nam stižu, a to su, da se misli stvoriti „Savez za zadružarstvo“ sasna odijeljen od pokrajinskog poljodjelskog vjeća. Ne čemo s ovim reći, da bi savez morao biti podređen vjeću, nego mislimo, da bi njihov rad imao stupati ujedno, u koliko smo mi mnenja, da bi sve gospodarske udruge, osim seoskih blagajnica, morale stajati pod neposrednim nadzorom pokrajinskog poljodjelskog vjeća. Kad bi se savez imao osnovati, tako niti kod nas misle, on bi nezakonito prenio na se dosta toga, što spada u djelokrug vjeća, te bi se ova dva tiela, mjesto da se podpomažu, međusobno rušila. — Mi bismo htjeli, da savez nad udrugama ovakove vrsti vrši nadzor revizije i u obecu nad svim, što se tiče manipulacije novea, a za ostalo one bi imali podpadići u svom radu i djelovanju nadzoru poljodjelskog vjeća.

Kao što smo prije rekli, tako i danas ponavljamo, da u času, kad vidimo, da je novoizabrani predsjednik našega pokrajinskog poljodjelskog vjeća čovjek, koji nam je obećao, da će raditi, i to ozbiljno, za naše dobro, mi ne smijemo ničim stati na put njegovu radu, već moramo da ga u svemu podpomažemo i da mu u svemu budemo pri ruci.

U Rusiji.

Dok možda samo časovito štete bojni topovi u Mandžuriji, dok se u Portsmouthu vode mučni pregovori za sklapanje mira, dotle gotovo nenadno u velikom ruskom carstvu puca zora novoga doba, za kojom su uzdali svi slojevi naroda, doprimivši joj mnogo ljudskih žrtava. Carskim ukasom sazivlje se *duma*, t. j. središnja skupština, izabrana po predstavnicima gradova i seli i to za rok od pet godina.

Je li to ustav pravi u zapadnočakom smislu? Tko pročita samo nekoliko paragrafa te ustanove — mora da odgovori jestno. Ne samo da je djelokrug *duma* velik, već je

njezina djelatnost u više tačaka na takav način opredijeljena, te izgleda kao da car nije više jedini izvor prava i zakona u Rusiji, kao da se je autokracija odrekla svoje moći.

Tako bi se imalo suditi o carskom ukušu, kad ne bi bilo uvodnjog manifesta, koji *dumu* nazivlje slobodnim telom, pozvanim, da suradiju u sastavljanju i pripravljanju zakona.

Na više se mješta napominje, kako novi zakoni ne će smjeti dirnuti u *temelje* države, a to je autokracija. — O imunitetu pučkih predstavnika gotovo ne može bit govor.

Očito je po tome, da ovaj toliko silno očekivani carski spis hoće da nastavi i izostri politiku, po kojoj će autokracija postati sve slabijom u borbi proti revoluciji.

Prvi je to samo korak k ustavnom uređenju ruskog carstva, korak, koji dakako ne će nipošto zadovoljiti inteligentnu Rusiju. Ona će sad uprijeti još jačim silama i radit će sve doltle, dokle god podpuno ne uspije. A uspijet će sjegurno, jer je svugde izvrstno organizirana, jer razpolaze sredstvima, kakovih nema autokracija.

Bilo kako bilo, napori naroda i njegovih predvoditelja radaju prvim plodom. Najteže je bilo doći do njega, sve drugo slediće lakše. Službena Rusija mora da računa sa svim okolnostima, koje su za nju danas najmanje povoljne. Razbiju li se pregorovi u Portsmouthu, bude li prisiljena nastaviti veliki rat na skrajnom Izkoku, ona će morati popustiti i doći do uvjerenja, da je u tom popuštanju njezina sreća.

Pa sve da i dodje do mira sa Japanom, ona se neće moći nikako zaustaviti na ovom prvom koraku. Prilike su takove, da se mora doći do ustava, razkrstiti se s dosadašnjom državnom tvorbom, proti kojoj ustaje narod, radi koje u ratu nema odusevljenja, radi koje nastaju periodični, ali proračunani neredi i buni i proti kojih će se naći uvek sve, što je boljega u silnoj državi, dok se god onaj tračak zore, što je ukasom ovog mjeseca sinuo po sarmatskoj ravniči, ne prometne u čitavu, veliku sunčanu svjetlost, u svjetlost ustavnog, slobodnog života, koji će umirit duhove i usposobiti ih, da rade za svaki drugi napredak i sreću velike, svete Rusije. *Dis.*

Izborna kronika.

U II. tielu sa družbom, a proti Hrvatima glasovali su sljedeći *talijani*: 1. Misture Carlotta, 2. Cseszár Luigi, 3. Mattiazz Marina, 4. Brone Carlotta, 5. Bomann Giovanna, 6. Chitarovich G., 7. Sisgoreo Filomena, 8. Montanari Pietro, 9. Bon-tempo Paolo, 10. Vlahov Angiolina, 11. Versina Teresa, 12. Bosco Antonietta, 13. Draganich - Veranzio Francesco, 14. Rossini Giovanni, 15. Macale Olimpia, 16. Montanari Ant. 17. Bacinich, 18. Terzanović Pio i još 11 sto Srba, što Slavo-Dalmata. U sve 29 od 92 predana prema 160 naših.

* * *

U I. tielu glasovali su za družbu sljedeći *talijani*: 1. Mattiazz Carlotta, 2. Bontempo Ant., 3. Negri Pio, 4. Parobrodarsko društvo Pio Negri, 5. Vigin Giovanni, 6. Mattiazz Giacinto, 7. Dr Doimo Cace-*Od Srba*: 1. Petranović Dane, 2. Pe-

tranović Marko, 3. Margetić Stanko, 4. Dr B. Kurajica. U sve 11 od 27 predana prema 76 naših.

* * *

Družba se hvalila, da je uz nju sve, što je boljega i izobraženijega. Bit će, da je u svjet inteligencije ubrojila predstavnike I. tiela Jacu Matiazza, Mangjera i Vigna.

* * *

Između Srpskih glasova predanih sa družbu upada u oči ime Dr. Kurajica, koji je podpisao poznatu izjavu u „Dubrovniku“. Glas umirovljenog savjetnika g. M. Petranovića primljen je, kako čujemo, samo iz obzira prema starosti. Tako isto i glas Margetica Stanka, jer ni jedan, ni drugi nemaju pravo glasa u ovoj Občini.

* * *

Ako nam „M. Jedinstvo“ ne bude dalo prigode, mi bi s ovim zaključili izbornu kroniku. Nad vratima zgrade, gdje je družba običavala držati svoje noćne sastanke, piše: „morituro satis.“ A to znači: *umirućem dosta.*

DOMAČE VIESTI.

Našim predbrojnicima javljamo, da će naša „Hrvatska Rieč“ izlaziti i unaprijed redovito kao do sada i da se tako neće izpuniti želja naših protivnika, koji su govorili, da te ona nakon izbora prestat. Javljam i da dopaćem, da ćemo listu *povrćati* oblik kroz najkraće vreme, stvari, da ćemo naći podpore i odaziva kod svih travih Hrvata u gradu, u pokrajini i van nje. Molimo sve one, koji nam još nisu podmislili predbrojbu, da to što prije učine i da se za naš list zauzmju. Bog i Hrvati!

Čestitke. Iz svih strana pokrajine primili su što g. načelnik, što uredništvo našeg lista, što drugi pravci stranke mnogo pismenih i brzopisnih čestitaka na izbornoj pobedi.

Dopusti li nam prostor, priobčem ih.

Svima budi od srca hvala!

† Petar pl. Zanchi preminuo je sinoć u 10 sati u visokoj starosti od 82 godine. Bio je vrlo poznata ličnost u gradu radi svog živog temperamenta i radi svog dobrog sreća. Čutio je za nadomušni stvar i bio veliki štovatelj pokoj. A. Supuka. Vječni mu pokoj!

M. p. o. Franjo Milin, mnogogodišnji starješina ovog franjevačkog samostana, ostavlja sutra naš grad, da nastupi svoju novu službu kao starješina istimenog samostana u Splitu. Dok žalimo njegov odlažaj radi njegovih krasnih vrijnosti i radi njegovog otačeništva, čestitamo Splitu i onomašnjem samostanu na lipoj stечevini. Živo!

Izvoz drva i ugljena. Prošle i ove sedmice prispejeli su i odputovali ovi parrobrodi: „Colonia“ iz Rieke za Napulj, „Emma“ iz Termine za Trst, „Tibor“ iz Rieke za Ruen, „Vasta e Guerrera“ iz Barletta za Genovu, „Srdj“ iz Cardifa, kreati uključujući i ratnu mornaricu.

Iz Zlarina nam pišu: Javljuju nam čudnu no istinitu vist. Uprav. župe Zlarin D.n Jakov Foretić bio je na S. Roka u Zablaci, da po običaju obavi svečanost. Stupiv u mjesto, opazi hrvatsku troboju, koju je vijao na stigu pred crkvom i odmah pozove glavaru da skine zastavu, jer da inače ne će držati službe božje. Seljani priskočili i energično se uzprotivili punim pravom, a D.n Giacomo obavio službu božju i razsredjen, što nije u Zablaci mogao vidjeti abnormalnosti dalmatinske zastave kao u Zlarinu, odmah odmaglio. Živo fanatizam mladog Dalmatina!

Iz Šepurina nam pišu, da je tamo blagdan sv. Roka prošao ove godine bez običnog veselja i sijaja. Nikad manje hodočastnika, nikad slabije priredjene svečanosti. Kao uzrok tome pripisuje se slaba uprava onoga glavara i njegova ne popustljiva protivnost prema hrvatskoj trobojici, radi koje on zabranjuje svaku vanjsku kiećenju kuća i javnih mjestu. U tu svrhu on zna zvati u pomoći i oruž-

ničkog poštovodju iz Vodica, koji mu je dakako pri ruci. Ovakov se postupanjem ne osigurava doista mir.

„Il Dalmata“ u jednom od svojih zadnjih brojeva ima smušeni i lažljivi dopis iz Zlarina. Nismo se htjeli na nj obazreti, jer ne zasljužuje. Kažu nam, da te vrsti dopisa kuje Jerko Adum. Nije nam baviti se s tim gosparem, ali, ako užtreba, potegnut ćemo ga za usi po svih sedam zakona.

Iz Zlarina nam pišu, da je tamo u noći prošle nedjelje bilo velikih provokacija sa strane nekih pijanih nadrljaniaca, između kojih se nalazio i občinski redar, tako da se je bilo bojati ne-reda. Dok će stvar izići pred sud, zamjerit je upravi one občine, što se tako malo brine za noćni mir i red, najsakoli u ovo doba izbornih trzavica.

Stigla nam je još jedna druga tužba na težke nerede, kojih je bilo u noći od 16. tek. mј. Četiri poznata mladića htjeju da između ostalog provaliti u kuću Šime Vukova p. Šrećka, koji je u svjetu. U kući su spavale dvije njegove sestre, curice u 15-18 godina, koje prestrašene lupanjem tih derana, stadoše vikati i zvati u pomor. Onda derani pobegao.

Zalostno i sramotno!

U Vodicu u župničkoj kući, kako nam odanele pišu, dogadjaju se upravo sablažnjivi prizori. Nekidan za vremе objeda bio je tu izbaščan učitelj Cipiko, a na 21. tek. mј. izuškalo činovnika poštarskog-brzopisnog ureda. Pišu nam još koješta, ali izostavljamo, upućujući dopisimena crkvenoj vlasti.

Iz Stankovaca kod Benkovca. — I ove godine dan Velike Gospe bijaše ovđe dan užitka, da prigode ljudskih zabave i milotnoga veselja. Kao i prošlih godina bijaše navršio veliki svet iz vaska, te nisu mogao od mila gledati, kada kroz Stankovce prolaze naši dični i kršni koraci, primorci i bukovanci u svojim krasnim i milotnim nošnjama. U svoj toj milioti i ljepoti najlepše bijaše vidjeti naše prekrasno i preleplo kolo, u kojem se pjevalo i spominjalo naše slavne kostarske junake. Pogotovo bijaše milo čuti neku našu primorskiju mladež, kako pjeva naše umjetne pjesme, koje su kadre uzbuditi i preneti čovjeka da oživi drugim životom. Uz kolo su po sajmu strazili „austrijski policijeti“, ali utaman, jer svistian Kotarac više u zlo ne će... Bili smo se nadali, da će naš razveseliti naša mila braća Vodičani kao i lani, ali se prevarisimo, jer ne dodje: vlast im zadrabila... Ta zabrama u Stankovčkim srcima učinila je nemio utisak, te su na to odveć kivni. Neki zabranjuju i rade, što hoće, sve jedno im je: narod će se prenijeti i ovi otvoriti, na noge se dignuti, te su slabou sa sebe otresti i kao pravi i svistiani, plemeniti narod biti.

„M. Jedinstvo“, koje je danas stiglo, opet vrvi svakojakim lažima. — Preporučamo svima u obće, da ga pročitaju, jer kad bismo mi naveli sve, što ono brblja i bunca, sigurno je, da bi bilo ne moguće vjerovati.

Evala Stražnjičić i Ilijadici na bezstidnom majstorluku!

HRVATI I HRVATICE!
Spomenite se Istre, kupujući sve-
djer samo žiglice, papir i narodne
biljege „družbe Sv. Cirila i Me-
toda.“

NJBOLJI I NAJLEPŠINI
ŠIVACI STROJEVI 0 0 0
„SINGER“ 0 0
NAJNOVIJIH SISTEMA 0 0

DOBIVAJU SE SAMO U SKLADIŠTU
ŠVAČIĆI STROJEVA „SINGER“
IVAN GRIMANI - ŠIBENIK